

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾**

z dnia 2008 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów doktoranckich prowadzonych przez
jednostki organizacyjne uczelni**

Na podstawie art. 201 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie studiów doktoranckich prowadzonych przez jednostki organizacyjne uczelni (Dz. U. z 2007 r. Nr 1, poz. 3) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kierownik studiów doktoranckich może przedłużyć okres odbywania studiów doktoranckich z powodu prowadzenia długotrwałych badań naukowych na czas ich trwania, nie więcej jednak niż o rok.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W uzasadnionych przypadkach kierownik studiów doktoranckich może również przedłużyć okres odbywania studiów doktoranckich, zwalniając jednocześnie z obowiązku uczestniczenia

w zajęciach, w szczególności w sytuacji:

1) czasowej niezdolności do odbywania tych studiów spowodowanej chorobą,

2) sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny,

3) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do 4 roku życia lub dzieckiem o orzeczonej niepełnosprawności,

- łącznie nie więcej niż o rok.”;

2) w § 3:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) Kwalifikacje absolwenta studiów, analizę programu studiów pod kątem zgodności z definicją studiów wskazaną w art. 2 ust.1 pkt 10 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej „ustawą””,

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 216, poz.1596).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658 i z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 oraz Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416.

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) proponowaną wysokość opłat za niestacjonarne studia doktoranckie, ustaloną na podstawie analizy, o której mowa w pkt. 4, jeżeli przewidywane jest utworzenie odpłatnych studiów niestacjonarnych.”;

3) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Rektor informuje właściwego ministra o utworzeniu studiów doktoranckich w terminie 1 miesiąca od dnia utworzenia tych studiów.”;

4) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Rekrutację na studia doktoranckie przeprowadza komisja rekrutacyjna, zgodnie z warunkami i trybem rekrutacji, o których mowa w art. 169 ust. 2 i art. 196 ust. 1 ustawy.”;

5) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5.1. Rektor:

1) po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, powołuje i odwołuje, na wniosek rady jednostki organizacyjnej, kierownika studiów doktoranckich;

2) w uzgodnieniu z właściwym organem samorządu doktorantów, ustala regulamin przyznawania stypendiów doktoranckich.

2. Właściwy organ samorządu doktorantów przedstawia stanowisko w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o jego wydanie. Niezajęcie stanowiska w tym terminie nie stanowi przeszkody do podjęcia decyzji, o których mowa w ust. 1.”;

6) w § 8:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenia pomocy materialnej, o których mowa w art. 199 ust. 1 ustawy, przyznaje się na podstawie wniosku doktoranta.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Komisja stypendialna może zwrócić się do właściwego ośrodka pomocy społecznej o wydanie odpowiednich zaświadczeń niezbędnych do prawidłowego ustalenia sytuacji materialnej doktoranta.”;

7) § 11 otrzymuje brzmienie:

„§ 11.1. Wysokość każdego ze świadczeń pomocy materialnej, o których mowa w art. 199 ust.1 ustawy, nie może być niższa niż 10% minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystenta, ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.

2. Łączna miesięczna wysokość świadczeń pomocy materialnej nie może być wyższa niż ta wskazana w art. 184 ust. 6 ustawy.”;

8) § 12 otrzymuje brzmienie:

„§ 12.1. Stypendium doktoranckie może otrzymać doktorant, który terminowo realizuje program studiów doktoranckich i wykazuje się zaangażowaniem w prowadzeniu zajęć dydaktycznych lub badawczych w ramach praktyk zawodowych lub zaangażowaniem w realizację badań prowadzonych przez jednostkę organizacyjną uczelni.

2. Stypendium doktoranckie przyznaje się na okres nie krótszy niż 12 miesięcy i wypłaca co miesiąc.”;

9) po § 12 dodaje się § 12a w brzmieniu:

„§ 12a. Postępowanie o przyznanie stypendium doktoranckiego ma charakter konkursowy.”.

§ 2.

Do wniosków o świadczenia pomocy materialnej dla doktorantów i stypendiów doktoranckich złożonych i wypłacanych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3.

Studia doktoranckie prowadzone w uczelni na podstawie dotychczasowych przepisów należy dostosować do wymogów niniejszego rozporządzenia w terminie roku od dnia jego wejścia w życie.

§ 4.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie studiów doktoranckich prowadzonych przez jednostki organizacyjne uczelni ma na celu usprawnienie dotychczas obowiązujących rozwiązań w zakresie tych studiów, co odpowiada postulatом zgłoszonym zwłaszcza przez środowisko doktorantów, a także Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Radę Główną Szkolnictwa Wyższego.

Wprowadzane zmiany dotyczą m.in. zasad przedłużania okresu odbywania studiów doktoranckich (§ 2 nowelizowanego rozporządzenia). Obecnie kierownik studiów doktoranckich przedłuża okres ich odbywania o okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego określonego w odrębnych przepisach oraz może przedłużyć w innych uzasadnionych przypadkach, w szczególności: w razie czasowej niezdolności do odbywania tych studiów spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza okres zasiłkowy, w razie sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny, sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do 4. roku życia lub dzieckiem o orzeczonej niepełnosprawności, a także w sytuacji prowadzenia długotrwałych badań naukowych. Oznacza to, że zdarzenia o charakterze losowym powodujące przerwę w realizacji programu studiów doktoranckich i prowadzeniu badań naukowych są traktowane tak samo jak prowadzenie długotrwałych badań naukowych, związane z realizacją podstawowego celu studiów doktoranckich. Obie te przyczyny pozwalają na przedłużenie studiów łącznie nie więcej niż o jeden rok. Wątpliwości powstają zwłaszcza w przypadku równoczesnego wystąpienia zdarzeń o charakterze losowym (powodujących niemożność realizacji obowiązków), jak i okoliczności wymagających prowadzenia długotrwałych badań. W projektowanej nowelizacji zakłada się rozdzielenie tych okoliczności, ze względu na ich odmienny charakter i odmiennie skutki dla realizacji programu i celu studiów.

Zmiana w § 3 nowelizowanego rozporządzenia polega na uzupełnieniu katalogu dokumentów dołączanych do wniosku o utworzenie studiów doktoranckich, tj. umieszczenie wśród nich sylwetki absolwenta studiów doktoranckich, zgodnie z wymaganiami Krajowej Struktury Kwalifikacji, oraz analizy programu tych studiów, tak aby w sposób maksymalny zapewnić zgodność z definicją tych studiów zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Studia te mają umożliwić uczestnikom uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dziedzinie lub dyscyplinie nauki, przygotowanie do samodzielnej działalności badawczej i twórczej oraz uzyskania stopnia naukowego doktora.

Ponadto proponowana zmiana brzmienia pkt 5 w § 3 polega na doprecyzowaniu przepisu poprzez wyraźne wskazanie, że opłaty mogą być pobierane tylko za niestacjonarne studia doktoranckie oraz, że wysokość tych opłat powinna być skalkulowana na podstawie analizy kosztów prowadzenia tych studiów.

Dodanie do nowelizowanego rozporządzenia § 3a wprowadzającego zasadę, że rektor uczelni będzie informował właściwego ministra o utworzeniu studiów doktoranckich w terminie 1 miesiąca od podjęcia decyzji w tym zakresie ma na celu umożliwienie wykonywania nadzoru wynikającego z art. 33 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zmiana w § 4 ma charakter wyłącznie redakcyjny i związana jest z nadaniem nowego brzmienia § 3.

Kolejna zmiana dotyczy § 5 rozporządzenia i polega na przyznaniu większych uprawnień działającym w uczelniach organom samorządu doktoranckiego przy ustalaniu regulaminu przyznawania stypendiów doktoranckich. W wyniku tej zmiany, rektor będzie mógł ustalić omawiany regulamin dopiero po uzgodnieniu jego treści z właściwym organem samorządu doktoranckiego, a nie jak to ma miejsce obecnie – tylko po zasięgnięciu jego

opinii. Organ samorządu doktoranckiego będzie mógł wyrazić stanowisko w tej sprawie w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o jego zajęcie, przy czym niezajęcie stanowiska w tym terminie nie będzie stanowiło przeszkody w podejmowaniu decyzji.

W § 8 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia, dotyczącym wniosku doktoranta o przyznanie świadczenia pomocy materialnej, usunięto wymóg, aby wniosek ten sporządzany był odrębnie dla każdego z omawianych świadczeń. Uprości to procedurę składania wniosków, ponieważ wystarczające będzie złożenie jednego wniosku obejmującego wszystkie świadczenia, o których mowa w art. 199 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Ponadto w § 8, w celu zapewnienia możliwie pełnego udokumentowania sytuacji materialnej doktoranta, po ust. 2 dodano się ust. 2a, dający komisji stypendialnej możliwość zwrócenia się do właściwego ośrodka pomocy społecznej o wydanie odpowiednich zaświadczeń niezbędnych do prawidłowego ustalenia sytuacji materialnej doktoranta.

Nadanie nowego brzmienia § 11 ma na celu określenie jedynie minimalnej wysokości każdego ze świadczeń pomocy materialnej, o których mowa w art. 199 ust.1 ustawy – wysokość ta nie może być niższa niż 10% minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystenta, ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich. Rezygnuje się natomiast z określenia maksymalnej wysokości każdego z tych świadczeń (dotychczas górne ograniczenie wynosiło 25 % wskazanej stawki). Proponowana zmiana pozwoli na swobodniejsze określanie wysokości świadczeń na poziomie nie niższym niż świadczenia przyznawane studentom. Wprowadzono jednak ograniczenie, że łączna miesięczna wysokość świadczeń pomocy materialnej nie może być wyższa niż określona na podstawie art. 184 ust. 6 ustawy, aby przychody doktoranta z tego tytułu nie przekraczały poziomu najniższego wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni na stanowisku asystenta.

Nadanie nowego brzmienia § 12 ma na celu uproszczenie otrzymywania stypendium doktoranckiego. Środowisko doktorantów sygnalizowało, że dotychczasowe warunki ubiegania się o stypendium były nazbyt rygorystyczne i trudne do spełnienia. Proponuje się wprowadzenie zasady, że stypendium doktoranckie może otrzymać doktorant, który terminowo realizuje program studiów doktoranckich i wykazuje się zaangażowaniem w prowadzeniu zajęć w ramach praktyk lub wykazuje się postępami w prowadzeniu badań naukowych i przygotowywaniu rozprawy naukowej. Oznacza to konieczność spełnienia jednego z ww. warunków, podczas gdy dotychczas niezbędne było spełnienie obydwu. Stypendium doktoranckie powinno być przyznawane na okres nie krótszy niż 12 miesięcy i wypłacane będzie w odstępach comiesięcznych.

W celu zapewnienia większej przejrzystości procedury przyznawania stypendiów doktoranckich, proponuje się dodanie do nowelizowanego rozporządzenia § 12a, który jednoznacznie określa, że postępowanie to powinno mieć charakter konkursowy.

Dla uniknięcia możliwych wątpliwości prawnych i faktycznych, związanych ze sprawami będącymi obecnie w toku, w projekcie rozporządzenia przewidziano przepis przejściowy (§ 2), który wskazuje, że do wniosków o świadczenia pomocy materialnej dla doktorantów złożonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia i stypendiów doktoranckich wypłacanych przed tym dniem, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepis § 3 nakłada na rektorów uczelni wymóg dostosowania obecnych studiów doktoranckich do wymogów rozporządzenia w terminie 1 roku akademickiego od dnia wejścia w życie rozporządzenia i przesłania właściwemu ministrowi dokumentów dołączonych do wniosku u utworzenie studiów, określonych w § 3 nowelizowanego rozporządzenia.

**OPINIA WSTĘPNA O ZGODNOŚCI PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA
Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ**

Projektowana regulacja stanowi wyłączną domenę prawa krajowego i nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt rozporządzenia dotyczy osób ubiegających się o uzyskanie stopnia doktora w ramach studiów doktoranckich prowadzonych przez jednostki organizacyjne uczelni.

2. Konsultacje społeczne.

I. Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do zaopiniowania następującym partnerom społecznym:

- 2) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- 3) NSZZ „Solidarność”,
- 4) Forum Związków Zawodowych,
- 5) Federacji Związków Nauczycielstwa Polskiego Szkół Wyższych i Nauki,
- 6) Krajowej Radzie Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 7) Konfederacji Pracodawców Polskich,
- 8) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych,
- 9) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
- 10) Business Center Club,
- 11) KSN NSZZ „Solidarność”.

II. Ponadto projekt rozporządzenia zostanie skierowany do konsultacji z:

- 1) Radą Główną Szkolnictwa Wyższego,
- 2) Państwową Komisją Akredytacyjną,
- 3) Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- 4) Konferencją Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
- 5) Konferencją Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- 6) Parlamentem Studentów RP,
- 7) Krajową Reprezentacją Doktorantów.

III. Projekt rozporządzenia zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) oraz zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki oraz sytuację przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rozwój regionalny.